

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Redno letno poročilo za leto 2022

MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE (MZ)

- 1.1 **Ocene diskriminatornosti predpisov**
- 1.2 **Priporočila Zagovornika MZ**
- 1.3 **Ugotavljanje diskriminatornosti ravnanj**
- 1.4 **Svetovanje, informiranje in podpora**
- 1.5 **Sodelovanje Zagovornika z MZ**
- 1.6 **Splošni in posebni ukrepi za odpravo diskriminacije in spodbujanje enakega obravnavanja**

Ministrstva in druge institucije

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI (MDDSZ)

MINISTRSTVO ZA FINANCE (MF)

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO (MGRT)

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO (MZI)

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT (MIZŠ)

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO (MJU)

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO (MKGP)

MINISTRSTVO ZA KULTURO (MK)

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE (MNZ)

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO (MORS)

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR (MOP)

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE (MP)

MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE (MZ)

MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE (MZZ)

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

URAD VLADE ZA NARODNOSTI

URAD VLADE ZA OSKRBO IN INTEGRACIJO MIGRANTOV

URAD VLADE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

SLUŽBA VLADE ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

DRUGI DRŽAVNI ORGANI, LOKALNE SKUPNOSTI, NOSILCI JAVNIH POOBLASTIL IN PRAVNE OSEBE

LEGENDA

Področja družbenega življenja, kjer morajo državni organi, lokalne skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe spoštovati prepoved diskriminacije.

Delo in zaposlovanje

- Pogoji za dostop do zaposlitve, samozaposlitve in poklica (vključno z izbirnimi merili in pogoji zaposlovanja, ne glede na vrsto dejavnosti in na vseh ravneh poklicne hierarhije, vključno z napredovanjem);
- Dostop do vseh oblik in do vseh ravni karijerne orientacije in svetovanja, poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja, nadaljnega poklicnega usposabljanja in preusposabljanja, vključno z delovno prakso;
- Zaposlitveni pogoji in pogoji dela, vključno s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi in plačami.

Članstvo v sindikatih

- Članstvo in vključevanje v organizacijo delavcev, ali delodajalcev ali v vsako organizacijo, katere člani opravljajo določen poklic, vključno z ugodnostmi, ki jih zagotavljajo take organizacije.

Socialne pravice

- Socialna zaščita, vključno s socialno varnostjo;
- Socialne ugodnosti.

Zdravstveno varstvo

- Zdravstveno varstvo.

Izobraževanje

- Vzgoja in izobraževanje.

Trg dobrin in storitev

- Dostop do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, in preskrbo z njimi.

Drugo

- V to področje spadajo zadeve, ki jih ni mogoče uvrstiti v zgornje kategorije in zadeve, ki naslavljajo vsa področja hkrati ali pa splošno področje varstva pred diskriminacijo.

Pregled statusov priporočil

Status priporočila na dan 31. januar 2023:

- Uresničeno: ●
- Neuresničeno: ●

Nekatera priporočila za spodbujanje enakega obravnavanja so sistemska in splošna, njihov cilj je predvsem delovati preventivno in ozaveščati, pogosto pa so poslana več naslovnikom hkrati. V teh primerih so označena kot:

- Sistemsko priporočilo: ●

1.1 Ocene diskriminatornosti predpisov

Zagovornik v letu 2022 ni izvedel ocen diskriminatornosti predpisov iz pristojnosti MZ.

1.2 Priporočila Zagovornika MZ

Financiranje cepljenja proti okužbam s humanimi papilomavirusi¹

Priporočilo (050-33/2021/24):

1. MZ naj razširi možnost priporočljivega cepljenja proti HPV v Programu cepljenja in zaščite z zdravili za tekoče leto v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja ali državnega proračuna na način, da se poleg že obstoječim upravičencem omogoči cepljenje tudi vsem zainteresiranim osebam do 26. leta starosti, ne glede na spol. ●

1.3 Ugotavljanje diskriminatornosti ravnanj

Zagovornik v letu 2022 ni izdal odločb o ugotavljanju diskriminatornosti ravnanj iz pristojnosti MZ.

---

¹ Naslovljeno tudi na Nacionalni inštitut za javno zdravje.

1.4 Svetovanje, informiranje in podpora

! Priznanje delovnih izkušenj iz tujine pri dodeljevanju koncesije za zdravstveno dejavnost

Zagovornik je prejel predlog za obravnavo diskriminacije, v katerem je stranka zatrjevala diskriminacijo na podlagi narodnosti v postopku dodeljevanja koncesije za področje zdravstvene dejavnosti. Pristojno ministrstvo namreč ni priznalo delovnih izkušenj iz tujine, četudi bi jih po izrečni dikciji Upravnega sodišča moralo. Ker je stranka upravno odločbo izpodbijala v upravnem sporu, je Zagovornik v svetovanju navedel nekaj argumentov, s katerimi bi si stranka lahko pomagala pred Upravnim sodiščem ([0702-42/2022](#)).

Neodobritev zdravljenja v tujini na željo posameznika

Na Zagovornika se je obrnil posameznik z multiplo sklerozo. Navedel je, da je diskriminiran, ker mu niso odobrili zdravljenja v tujini. Pojasnil je, da zdravstveni sistem v Sloveniji nudi samo zdravljenje, ki v najboljšem primeru zgolj zavira napredovanje bolezni, bolezn pa ne zdravi. Slabšanje stanja ga je prisililo v iskanje zdravljenja v tujini. Rešitev je našel v presaditvi krvotvornih matičnih celic v Rusiji. Vložil je vlogo za odobritev zdravljenja v tujini, ki pa je bila zavrnjena, prav tako pritožba. Pristojni organ je v omenjenih odločbah zavzel stališče, da do zdravljenja v Rusiji ni upravičen, saj v Sloveniji niso bile izčrpane vse možnosti zdravljenja. Stranka meni, da sta odločbi nezakoniti in nepravilni ter kršita načelo enakosti. Pojasnjuje, da je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije svojo odločitev temeljil na dveh terciarnih ustanovah v Sloveniji, ki sta podali negativno mnenje na podlagi, da »še ni dovolj bolan«, da bi bil upravičen do edine učinkovite metode zdravljenja, ki jo znanost trenutno pozna. Zagovornik je stranki pojasnil, da je pristojen zgolj za ravnanja diskriminacije, torej ravnanja, pri katerih gre za vprašanje slabše obravnave posameznika zaradi določene osebne okoliščine. V konkretni zadevi ni razvidna diskriminatorna obravnava, temveč gre za vprašanje priznanja pravice do zdravljenja v tujini ([0702-303/2021](#)).

Otežen dostop do zdravstvene obravnave preko spletnega portala zdravstvenega doma

Na Zagovornika se je obrnila stranka, ki je sporočila, da ima težave pri prijavi na spletni portal zdravstvenega doma. Poleg tega je navedla, da naj bi uvedba portala otežila komunikacijo starejših oseb z njihovimi osebnimi zdravniki. Portal je zdravstveni dom sicer uvedel z namenom izboljšanja spletne komunikacije med pacienti in osebnimi zdravniki. Stranka je trdila, da po urejeni registraciji preko kvalificiranega digitalnega potrdila tudi ob vsakokratni prijavi potrebuje to potrdilo oziroma da se v portal ne more prijaviti na elektronski napravi, kjer nima naloženega svojega digitalnega potrdila. To pa pomeni, da je po novem pri spletni komunikaciji z osebnim zdravnikom omejena na uporabo osebnega računalnika na svojem domu. Prej je lahko po elektronski pošti komunicirala tudi drugje. Zagovornik je zadevo preveril in ugotovil, da strankina trditev ne drži. Po urejeni registraciji za prijavo v portal ni več potrebna uporaba kvalificiranega digitalnega potrdila. Stranka je prejela pojasnilo Zagovornika in nasvet, da se za konkretno reševanje tehničnih težav glede prijave in delovanja portala obrne neposredno na zdravstveni dom. Hkrati je Zagovornik stranko obvestil, da preverja, ali uvedba spletnega portala morda otežuje preostalo komunikacijo z osebnimi zdravniki za osebe z določenimi invalidnostmi in za starejše osebe, ki niso večše spletne komunikacije ([0702-152/2022](#)).

Domnevno diskriminatorna obravnava zapornice na zdravniškem pregledu

Na Zagovornika se je obrnila stranka, ki je navedla, da je bila zaradi svojega statusa zapornice diskriminatorno obravnavana na zdravniškem pregledu. Zdravnica je na izvidu ob njenem imenu in priimku zapisala, da je »zapornica«. Zagovornik je stranki pojasnil, da v tem primeru ni mogoče govoriti o diskriminaciji, saj stranka na podlagi zdravniškega zapisa v izvidu ni bila deležna slabše zdravstvene oskrbe, vsako nespoštljivo ali nepravilno ravnanje pa še ne predstavlja diskriminacije po ZVarD. Stranki je svetoval, kako in kam lahko poda zahtevek za popravo izvida. Ista stranka je Zagovorniku prijavila domnevno diskriminacijo tudi pri odvzemu krvi za laboratorijske analize, ko naj bi ji kri želeli odvzeti na hodniku pred ambulanto. Tega ni dovolila, zato so ji kri odvzeli v ambulanti. Ker pa se je zaradi tega dogodka, ki se ji je po njenem mnenju zgodil samo zato, ker ima status zaprte osebe, počutila ponižano, je prosila za svetovanje, ali je upravičena do opravičila. Zagovornik je ugotovil, da so roki za podajo zahteve za obravnavo kršitve pacientovih pravic, predvideni v Zakonu o pacientovih pravicah, potekli. Je pa stranko napotil na določbe Kodeksa etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije, ki vse izvajalce zdravstvene nege in oskrbe zavezuje k humanemu, strokovnemu in odgovornemu ravnanju, o čemer na podlagi prijave odloča Častno razsodišče Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije ([0702-170/2022](#)).

Težave s pomanjkanjem osebnih zdravnikov in pediatrov v slovenski občini

Na Zagovornika se je obrnila stranka, ki je v javnem pismu opisala težave s pomanjkanjem osebnih zdravnikov in pediatrov v eni izmed občin. Zagovornik je stranki odgovoril, da je to težava v več občinah, zato ne gre za vprašanje diskriminacije zaradi določene osebne okoliščine, temveč za vprašanje zagotavljanja dostopa do zdravstvenega varstva in kakovostne zdravstvene obravnave. Povabil jo je, naj v primeru konkretne težave z izbiro osebnega zdravnika glede na kraj bivanja ali v primeru težave z dostopnostjo do izbranega zdravnika pri Zagovorniku odda predlog za obravnavo diskriminacije. Stranka se na pojasnilo zagovornika ni odzvala ([0702-189/2022](#)).

1.5 Sodelovanje Zagovornika z MZ

Sestanek zagovornika načela enakosti Mihe Lobnika z ministrom za zdravje Danijelom Bešičem Loredanom

Zagovornik načela enakosti Miha Lobnik je 11. oktobra 2022 ministru za zdravje Danijelu Bešiču Loredanu predstavil letno poročilo za leto 2021. Govorila sta tudi o nekaterih Zagovornikovih priporočilih za odpravo diskriminacije in izboljšanje stanja na področju varstva pred diskriminacijo, ki jih je Zagovornik že predložil MZ.

Zagovornik Miha Lobnik je ministru predlagal izvedbo systemskega nadzora v domovih za ostarele, saj Zagovornik nima možnosti nadzora nad strokovnimi odločitvami zdravstvene stroke in ne more ugotavljati, ali so bili oskrbovanci ustrezno napoteni v bolnišnice v primeru okužb s covidom-19.

Ministra je seznanil z zahtevo za oceno ustavnosti zakonodaje, ki ureja dostop do postopkov oploditve z biomedicinsko pomočjo. Zagovornik je ocenil, da je ta zakonodaja diskriminatorna do neplodnih žensk, ki niso v zakonski ali zunajzakonski skupnosti. Tem ženskam pomoč pri zanositvi ni na voljo le zato, ker so samske, razvezane, ovdovele ali pa živijo v druge vrste partnerstvu oziroma življenjski skupnosti, vključno z istospolno partnersko zvezo.

Zagovornik je ministru predstavil še priporočila iz posebnega poročila o položaju transspolnih ljudi v postopkih medicinske potrditve spolne identitete in pravnega priznanja spola v Sloveniji. Izpostavil pa je tudi neodzivnost Interdisciplinarnega konzilija za potrditev spolne identitete, ki deluje v okviru Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana.

Z ministrom sta govorila o zdravstvenem stanju pripadnikov romske skupnosti v Sloveniji in priporočilih za izvajanje posebnih ukrepov za zagotavljanje enakosti v zvezi z izboljšanjem zdravja in dostopnosti do javnozdravstvenih storitev za romsko skupnost in spremljanje učinkovitosti teh ukrepov.

Zagovornik in minister sta se pogovarjala tudi o digitalizaciji v zdravstvu. Spregovorila sta o nedostopnosti do zdravstvenih storitev v nekaterih zdravstvenih domovih, ki prizadene zlasti starejše, ljudi z invalidnostmi in ljudi, ki nimajo digitalnih kompetenc. Minister Danijel Bešič Loredan se je strinjal, da je popolna digitalizacija v zdravstvu lahko nevarna. Po njegovih besedah izkušnje iz drugih držav kažejo, da je za paciente najboljše ohranjati kombinirani sistem, ki je v 60 odstotkih digitaliziran, v 40 odstotkih pa še vedno omogoča pacientom osebni stik z zdravnikom in drugim zdravstvenim osebjem.

Zagovornik načela enakosti Miha Lobnik je ministru za zdravje Danijelu Bešič Loredanu ob predaji rednega letnega poročila Zagovornika predstavil tudi priporočila iz posebnega poročila o položaju transspolnih ljudi v postopkih medicinske potrditve spolne identitete.

1.6 Splošni in posebni ukrepi za odpravo diskriminacije in spodbujanje enakega obravnavanja

1. **MZ** je v okviru **splošnih ukrepov** za spodbujanje enakega obravnavanja poročalo o sofinanciranju programov varovanja in krepitev zdravja na področjih zdrave in uravnotežene prehrane in telesne dejavnosti, preprečevanja nalezljivih bolezni s cepljenjem in obvladovanja okužb s HIV in drugih spolno prenosljivih bolezni, preprečevanja rabe dovoljenih in prepovedanih drog ter nekemičnih zasvojenosti, krepitev duševnega zdravja, preprečevanja in obvladovanja kroničnih bolezni ter zdravega življenjskega sloga mladih.
2. **MZ** je poročalo tudi o zagotovitvi primernih pogojev za delovanje Nacionalnega centra celovite rehabilitacije slepih in slabovidnih z namenom zagotoviti varnost, izpolniti celovitost, povečati dostopnost in izboljšati kakovost programa.
3. **MZ** je sodelovalo tudi pri novogradnji Oddelka za invalidno mladino in rehabilitacijo (ZIM Stara Gora), ki je namenjen prijaznemu okolju in večjemu socialnemu vključevanju mladine s posebnimi potrebami v lokalno okolje.
4. **MZ** je izvedlo tudi javni razpis za sofinanciranje programov svetovanja, aktivnosti in oskrbe ranljivih, ogroženih oseb, ki jih izvajajo humanitarne organizacije, ki so namenjeni ranljivim skupinam prebivalstva, ki jih programi znotraj zdravstvenega varstva ne naslavlja.
5. **MZ** je poročalo tudi o Načrtu dela na področju redkih bolezni za obdobje 2021–2030 z Akcijskim načrtom za leti 2022 in 2023, na podlagi katerega je MZ uspelo zagotoviti sredstva za financiranje področja redkih bolezni.
6. **MZ** o **posebnih ukrepih** za zagotavljanje enakosti, izvedenih v letu 2022, ni poročalo.